

men jeg vil spørge det ærede Medlem, hvad der efter dette Forslag skulde give en Tiendeyder Lyst til at afløse sin Tiende? Jeg kan virkelig ikke se det; det skulde da være, at en Mand havde en stor Sum Penge og kunde have Lyst til, at denne Bestelse ikke længere skulde paahvile hans Eiendom; men det kan ikke falde nogen fornuftig Mand, som selv skal laane Pengene, ind at afløse Tienden efter dette Forslag. Jeg kan være enig med det ærede Medlem i, at Tiende-eierne skulle have, hvad jeg vil kalde omtrent fuld Erstatning; men jeg kan sige, at dette Forslag næsten gaar videre end til at give fuld Erstatning. Efter de Betingelser, der nu stilles, for at man kan faae Laan, er man berettiget til at sige, at fuld Erstatning er det 20-dobbelte, men ikke det 25-dobbelte Beløb; thi kan der end i enkelte Tilfælde faas Penge til 4 pCt., kan man virkelig ikke opstille dette som Regel. Man veed, at det store Flertal i Landet ikke er Tiende-eiere, og Følgen af, at dette Forslag skulde have den Indflydelse, som jeg vilde ønske, det maatte faae, skulde da være, at de Fleste vilde afløse deres Tiende. Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Liljær), sagde, at han ikke kunde erkende, at der var nogen Ulighed tilstede, idet han fandt, at Tienderne nu vare Prioriteter. I en vis Forstand kan jeg give det ærede Medlem Ret, men jeg haaber, at han ogsaa vil give mig Ret i, at der er en meget stor Ulighed tilstede, som det var ønskeligt at faae fjernet, og den træder tydeligt frem, naar Tællen er om, paa hvad Maade Præstene for Dieblirket lønnes. For Dieblirket er det i Virkeligheden kun Tiendeyderne, der betale Præsternes Lønning, hvorimod de, som have Tiende — thi der er jo ogsaa Folk, som have Præstetiende — ere fuldstændig fri derved. Her træder en Ulighed frem, som er saa slaaende, at man derfor, om ikke af andre Grunde, burde søge saa vidt muligt at faae den fjernet, og man hører ofte Folk ytre stor Utilfredshed netop af den Grund. — Ser jeg nu paa selve Forslaget, har jeg samme Indvending derimod, som fremkom ifjor. Statskassen kan maaske være tjent med, at Kommissionen sammensættes paa den Maade, hvorom der er Tale i Forslagets § 14; thi handles der om Tiende, som Staten eier, skal Indenrigsministeren udnævne Formanden, og Finantsministeren skal udnævne et andet Medlem; men hvorledes staa Tiendeyderne da lige over for dem? De staa da een imod to Medlemmer i Kommissionen. Jeg maa fastholde, hvad jeg begyndte med at sige, nemlig at dette Forslag mere synes at være op-

stillet saaledes, som det er, for at give Tiende-eierne Leilighed til at faae deres Tienderet afløst, og jeg begrundet dette end yderligere paa det ærede Medlems Udtalelse i Dag, idet han sagde, at han, hvis det skulde være at befrugte, at han skulde gaa Tiende-eierne for nær, selv vilde stemme imod Forslaget. Det ærede Medlem veed nu meget godt, at det, hvis ikke Stemningen her nu er saa ganske anderledes end ifjor, bliver umuligt at faae hans Løfte gennemført i Folkethinget, og Følgen vil altsaa blive, at det ærede Medlem stemmer imod sit eget Lovforslag. Jeg kan ikke forstaa Mådet, end at dette maa blive Følgen, hvis hans Løftegang er rigtig, og jeg er end mere kommen ind paa denne Løfte ved at høre hans Foredrag. Efter dette at dømmes er man berettiget til at antage, at han slet ikke har konfereret med Ministeren; men hvis det virkelig havde været hans Mening at ville have en Tiendelov, hvormed ogsaa Tiendeyderne kunde være tjente, vilde det vist ogsaa have været naturligt, at han, inden han paany fremkom med Forslaget, havde henvendt sig til den høitæredede Minister og havde konfereret med ham, for at faae de Oplysninger, som hele Udvalget ifjor — saa vidt jeg husker — ansaa for absolut nødvendige, for at man kunde komme til Ende med dette Forhold.

Indenrigsministeren: Jeg kan for saa vidt slutte mig til den ærede sidste Talers Uttringer, som jeg tror, det havde været hensigtsmæssigt, om de ærede Forslagsstillere havde henvendt sig til Ministeren for at faae de Oplysninger og Momenter til Bedømmelsen af det foreliggende Lovforslag, som de aabenbart selv saane. Det vil ikke være undgaet endog de ærede nye Medlemmers Opmærksomhed, at der ifjor blev indbragt et Lovforslag, som paa enkelte Linter nær ganske var det samme som det, der her nu foreligger. Det vil maaske ligeledes erindres, at Regjeringen stillede sig paa en meget medgørlig Maade lige oversfor Forslaget, medens den dog gjorde adskillige Indvendinger imod det, ikke blot hentede fra Sagens egen Karakter, men ogsaa fra Hensynet til de finantsielle Vanskeligheder, og fra den Indflydelse, som denne Sags endelige Afgjørelse vilde faae paa den offentlige Kredit. Det vil fremdeles erindres, at Regjeringen, og da navnlig jeg paa Regjeringens Vegne, erklærede mig fuldstændig villig til i Overensstemmelse med Udvalgets Ønske at staae det fornødne Materiale tilstede, idet jeg nemlig selv maatte erkende — hvilket ogsaa blev erkjendt af Udvalget — at de Oplysninger,